

Data oddania: _____

Ocena: _____

Maciej Lewandowski 224357
Kamil Dike 224282

Projekt 1. Klasyfikacja dokumentów tekstowych

Opis projektu ma formę artykułu naukowego lub raportu z zadania badawczego/doświadczalnego/obliczeniowego (wg indywidualnych potrzeb związanych np. z pracą inżynierską/naukową/zawodową).

Wybrane sekcje (rozdziały sprawozdania) są uzupełniane wg wymagań w opisie Projektu 1. i Harmonogramie ZAJĘĆ na WIKAMP KSR jako efekty zadań w poszczególnych tygodniach.

1. Cel projektu

Celem zadania jest stworzenie systemu klasyfikującego teksty w zależności od kraju który jest opisywany przez tekst. System został oparty o metodę k -NN. Ponad to została przeanalizowana skuteczność działania programu w odniesieniu do nietraktowanego wektora cech.

2. Klasyfikacja nadzorowana metodą k -NN

Metoda k -NN służy do klasyfikacji obiektów. Opiera się na założeniu podobieństwa obiektów blisko położonych w przestrzeni cech. Jak podaje założenia dla algorytmu:

numclass - liczba rozpoznawanych klas

dim - wymiar przestrzeni cech

num - liczba obiektów ciągu uczącego

sample[1...*num*][1...*dim* + 1] - ciąg uczący

rec - identyfikator rozpoznanego obiektu

$obj[1...dim]$ - rozpoznawany obiekt
 $dist(sampl[k], obj)$ - funkcja podająca odległość między i -tym elementem ciągu uczącego a rozpoznawanym obiektem
 k - zmienna określająca ilość uwzględnianych sąsiadów
 $tab[1...num][1...2]$ - tablica odległości
 $sort(tab)$ - funkcja sortująca tablicę
 $fun[1..numclass]$ - tabela wartości funkcji przynależności
 $pointmax(fun)$ - funkcja wskazująca numer klasy, dla której wartość przynależności jest maksymalna. Algorytm według składu się z następujących kroków:

1. wyzeruj tablicę fun
2. wykonaj pętlę s od $i=1$ do num
3. w pętli s przyporządkuj elementowi tablicy $tab[i][1]$ wynik wywołania funkcji $dist(sampl[i], obj)$
4. w pętli s przyporządkuj elementowi tablicy $tab[i][2]$ element tablicy $sampl[i][dim+1]$
5. zakończ pętlę s
6. wykonaj sortowanie tablicy $sort(tab)$
7. rozpocznij pętlę q od $i=1$ do $i=k$
8. w pętli q przyporządkuj elementowi tablicy $fun[tab[i][2]]$ element tablicy $fun[tab[i][2]]+1$
9. zakończ pętlę q
10. przyporządkuj zmiennej rec wynik funkcji $pointmax(fun)$

Algorytm jako dane wejściowe pobiera obiekt do klasyfikacji obj oraz zmienną przechowującą informacje o klasie do którego zostanie przyporządkowany rec . Odległość dwóch obiektów określana jest poprzez określoną metrykę. Porównywane będą wektory cech reprezentujące obiekty.

2.1. Ekstrakcja cech, wektory cech

Na potrzeby reprezentacji obiektów poprzez wektory cech wybrano cechy:

1. Liczba słów w dokumencie

$$v_1 = \hat{A} \quad (1)$$

,gdzie

A oznacza artykuł taki, że $A = [s_1, s_2, s_3, \dots, s_T]$

s_i oznacza i -te słowo w artykule

\hat{A} oznacza moc zbioru A

2. Wartość logiczna z logiki trój-wartościowej określająca dominujący rodzaj jednostek występujących w tekście. Wartość cechy 1 oznacza że dominują w artykule jednostki układu SI. Wartość cechy 0 oznacza że w artykule dominują jednostki układu Imperialnego. Wartość cechy $1/2$ oznacza że w artykule nie dominują jednostki układu SI anie jednostki układu imperialnego.

$$v_2 = l(A) \quad (2)$$

,gdzie

$l : \mathcal{A} \rightarrow \{0, \frac{1}{2}, 1\}$, l funkcja przyporządkowuje artykułowi wartość lo-

giczną 0, 1/2 albo 1 w zależności od ilości wystąpień jednostek danego typu(si/imperialne).

\mathcal{A} oznacza zbiór wszystkich możliwych wektorów reprezentujących artykuły.

3. Najczęściej występujący miesiąc

$$v_3 = m(A) \quad (3)$$

,gdzie

$m : \mathcal{A} \rightarrow \{0, 1, 2, \dots, 12\}$, m funkcja przyporządkowująca artykułowi wartość całkowitą od 0 do 12, w zależności od ilości wystąpień danego miesiąca w zbiorze A .

4. Najczęściej występujący typ spółki/firmy

$$v_4 = f(\max(k(A, G_S))) \quad (4)$$

,gdzie

\mathcal{G} zbiór wszystkich możliwych wektorów słów kluczowych

$G_S = [x_1, x_2, x_3, \dots, x_j]$ wektor słów kluczowych rodzajów spółek

x_i oznacza i -te słowo kluczowe

\mathcal{H} zbiór wszystkich możliwych wektorów częstości występowania słów kluczowych

H wektor częstości występowania słów kluczowych

$f : \mathcal{H} \rightarrow \mathcal{G}$, f jest funkcją przyporządkowującą zbiór częstości do zbioru słów kluczowych

$k : \mathcal{A}, \mathcal{G} \rightarrow \mathcal{H}$, k jest funkcją zwracającą wektor częstości dla zapewnionego artykułu oraz wektora słów kluczowych

5. Najczęściej występująca w tekście nazwa giełdy

$$v_5 = f(\max(k(A, G_G))) \quad (5)$$

,gdzie

$G_g = [x_1, x_2, x_3, \dots, x_j]$ wektor słów kluczowych nazw giełd

6. Najczęściej występująca nazwa morza lub oceanu

$$v_6 = f(\max(k(A, G_M))) \quad (6)$$

,gdzie

$G_M = [x_1, x_2, x_3, \dots, x_j]$ wektor słów kluczowych nazw mórz i oceanów

7. Względna ilość słów o długości do 4 znaków

$$v_7 = \frac{c(A, 0, 4)}{v_1} \quad (7)$$

,gdzie

$c : \mathcal{A}, N, M \rightarrow P$ c jest funkcją zliczającą ilość słów o długości od n do m znaków

$N = \{n : n \in \mathbb{N} \wedge n > 0\}$

$M = \{m : m \in \mathbb{N} \wedge m > n\}$

$P = \{p : p \in \mathbb{N}\}$

8. Względna ilość słów o długości od 4 do 8 znaków

$$v_8 = \frac{c(A, 4, 8)}{v_1} \quad (8)$$

9. Względna ilość słów o długości od 8 znaków

$$v_9 = \frac{c(A, 8, \infty)}{v_1} \quad (9)$$

10. Najczęściej występujący rok w artykule

$$v_{10} = yr(A) \quad (10)$$

,gdzie

$yr : \mathcal{A} \rightarrow \mathcal{P}$, yr to funkcja zwracająca najczęściej występującą datę w tekście

11. Ilość cen w tekście

$$v_{11} = dl(A) \quad (11)$$

,gdzie

$dl : \mathcal{A} \rightarrow \mathcal{P}$, dl to funkcja zwracająca najczęściej występujący rok w tekście

12. Liczba unikalnych słów

$$v_{12} = us(A) \quad (12)$$

,gdzie

$us : \mathcal{A} \rightarrow \mathcal{P}$, us to funkcja zwracająca ilość różnych słów w tekście

2.2. Miary jakości klasyfikacji

Celem miar jakości klasyfikacji jest zbadanie dokonanej klasyfikacji. Ze względu na brak miary idealnej posłużymy się paroma następującymi miarami:

1. accuracy
2. precision
3. recall
4. F1

Do wyznaczenia miar jakości klasyfikacji korzystamy z tablicy pomyłek. Spis oznaczeń:

TP - prawdziwie pozytywna klasyfikacja

FP - fałszywie pozytywna klasyfikacja

FN - fałszywie negatywna klasyfikacja

TN - prawdziwie negatywna klasyfikacja

TP Przykład dla TP Jeśli obiekt A w rzeczywistości należy do klasy \mathcal{A} , i zostanie sklasyfikowany do klasy \mathcal{A} wówczas klasyfikacja jest uznawana za prawdziwie pozytywną *TP*.

FP Przykład dla FP Jeśli obiekt A w rzeczywistości nie należy do klasy \mathcal{A} , i zostanie sklasyfikowany do klasy \mathcal{A} wówczas klasyfikacja jest uznawana za fałszywie pozytywną *FP*.

FN *Przykład dla FN* Jeśli obiekt A w rzeczywistości należy do klasy \mathcal{A} , i nie zostanie sklasyfikowany do klasy \mathcal{A} wówczas klasyfikacja jest uznawana za fałszywie negatywną FN .

TN *Przykład dla TN* Jeśli obiekt A w rzeczywistości nie należy do klasy \mathcal{A} , i nie zostanie sklasyfikowany do klasy \mathcal{A} wówczas klasyfikacja jest uznawana za prawdziwie negatywną TN .

2.2.1. Accuracy

Dokładność określa sprawność klasyfikatora. Miara ta jest wspólna dla wszystkich klas. Dokładność wyraża się wzorem:

$$ACC = \frac{\Sigma TP}{\Sigma populacja} \quad (13)$$

2.2.2. Precision

Precyzja jest miarą liczoną dla danej klasy. Miara ta określa precyzję rozpoznawania w obrębie konkretnej klasy. Precyzja wyraża się wzorem:

$$PPV = \frac{\Sigma TP}{\Sigma TP + \Sigma FP} \quad (14)$$

2.2.3. Recall

Recall jest miarą liczoną dla danej klasy. Miara ta określa ilość rozpoznanych elementów danej klasy. Czułość wyraża się wzorem:

$$TPR = \frac{\Sigma TP}{\Sigma TP + \Sigma FN} \quad (15)$$

2.2.4. F1

F1 jest miarą liczoną dla danej klasy. Liczona jest na podstawie miar precision oraz recall jako ich średnia harmoniczna. Miarę F1 wyraża się wzorem:

$$F1 = 2 * \frac{PPV * TPR}{PPV + TPR} \quad (16)$$

3. Klasyfikacja z użyciem metryk i miar podobieństwa tekstów

Program umożliwia wybór trzech metryk do porównywania wektorów cech: metryki miejskiej, amplitudy kosinusowej oraz odległości euklidesowej. Metryka miejska

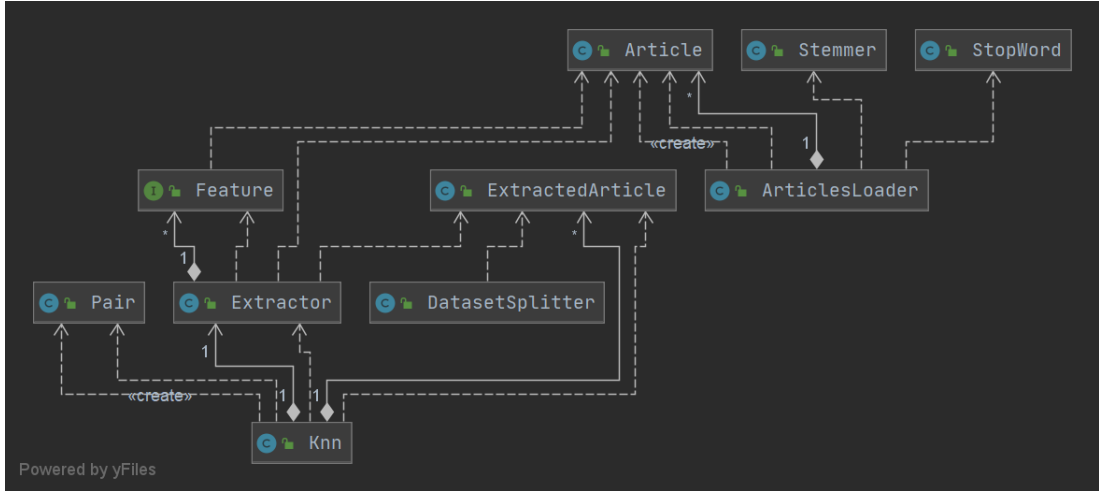
$$\rho_C(X, Y) = \Sigma_{i=1}^n |x_i - y_i| \quad (17)$$

Amplituda kosinusowa

$$r_{ca}(V_1, V_2) = \frac{|\Sigma_{i=1}^n v_{1i} \cdot v_{2i}|}{\sqrt{\Sigma_{i=1}^n v_{1i}^2 \cdot \Sigma_{i=1}^n v_{2i}^2}} \quad (18)$$

Odległość euklidesowa

$$\rho_E(X, Y) = \sqrt{\Sigma_{i=1}^n (x_i - y_i)^2} \quad (19)$$

Rysunek 1. Struktura aplikacji

Jako metrykę tekstową do ekstrakcji cech tekstowych zastosowano metodę *trigramów*, opisaną poniższym równaniem.

$$sim_3(s_1, s_2) = \frac{1}{N-2} \sum_{i=1}^{N-2} h(i) \quad (20)$$

, gdzie

$N-2$ - ilość możliwych trój-elementowych podciągów.

$h(i) = 1$ - jeśli trój-elementowy podciąg zaczynający się od i -tej pozycji w s_1 występuje przynajmniej raz w s_2 , w innym przypadku $h(i) = 0$.

3.0.1. Wstępne wyniki miary accuracy

Uruchomiono program w czterech konfiguracjach, we wszystkich zastosowane metrykę euklidesową:

Dla zbioru uczącego stanowiącego 60proc oraz dla 17 sąsiadów $ACC = 0.7666$.

Dla zbioru uczącego stanowiącego 60proc oraz dla 3 sąsiadów $ACC = 0.7693$.

Dla zbioru uczącego stanowiącego 30proc oraz dla 17 sąsiadów $ACC = 0.7913$.

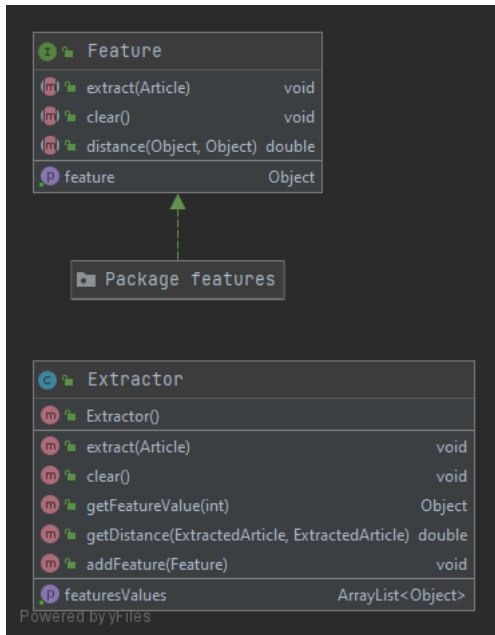
Dla zbioru uczącego stanowiącego 30proc oraz dla 3 sąsiadów $ACC = 0.7379$.

4. Budowa aplikacji

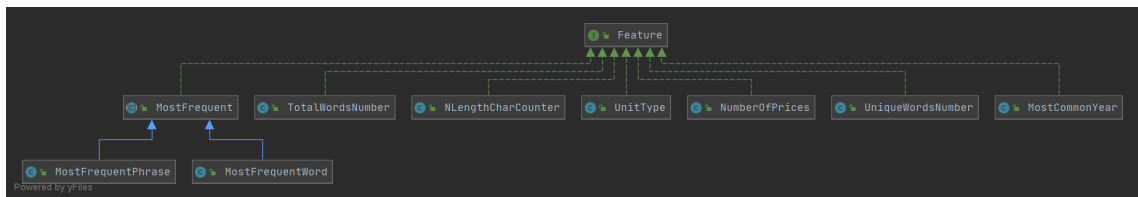
4.1. Diagramy UML

4.1.1. Struktura aplikacji

Aplikacja złożona jest z komponentów: extractor, features, knn, main, model, parser, utils. Struktura aplikacji została przedstawiona na rysunku 4.1.1 na stronie 6.

Rysunek 2. Pakiet extrator

Rysunek 3. Struktura pakietu features

4.1.2. extrator

Pakiet ekstraktor udostępnia narzędzia umożliwiające ekstrakcję cech z tekstów. Pakiet ekstraktor zaprezentowano na rysunku 4.1.2 na stronie 7.

4.1.3. features

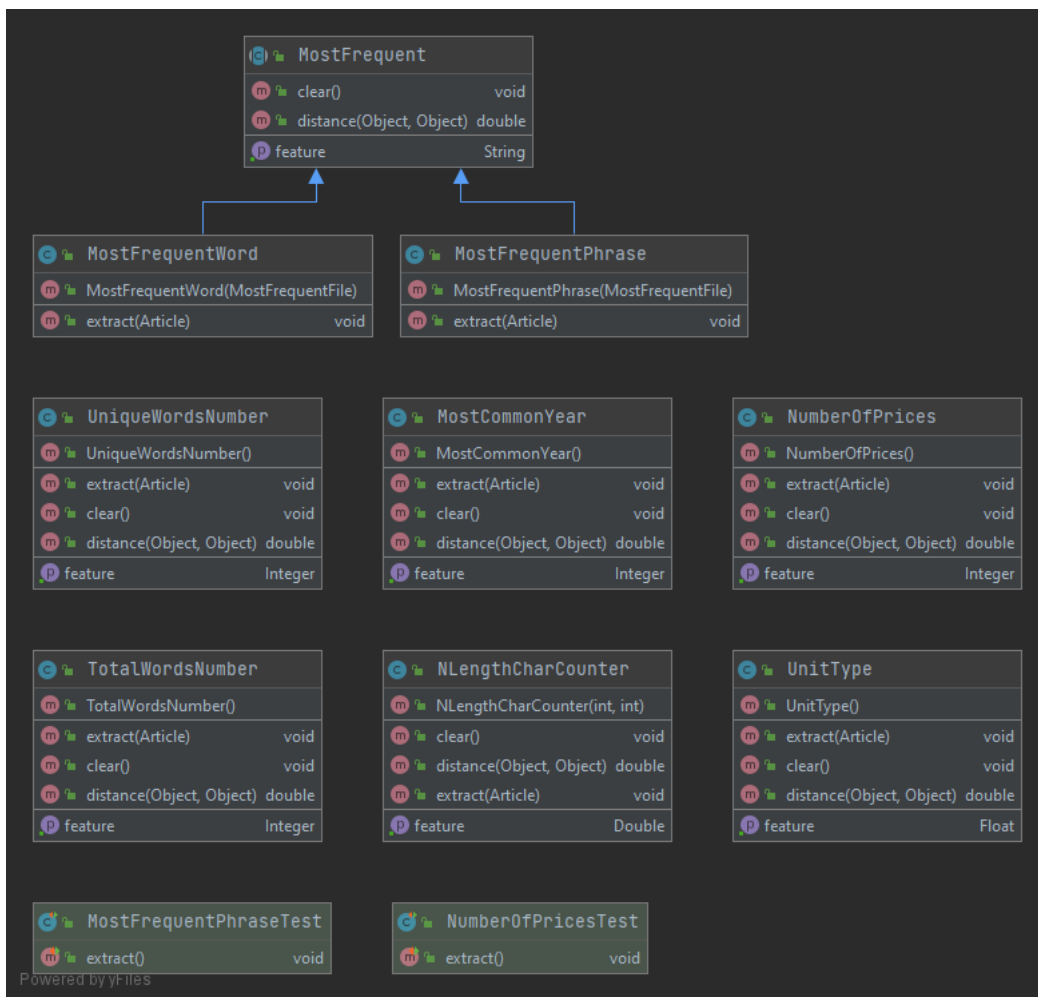
Pakiet features udostępnia abstrakcję cechy oraz modeluje logikę konkretnych cech. Pakiet features zaprezentowano na rysunku 4.1.3 oraz 4.1.3 na stronie 7.

4.1.4. knn

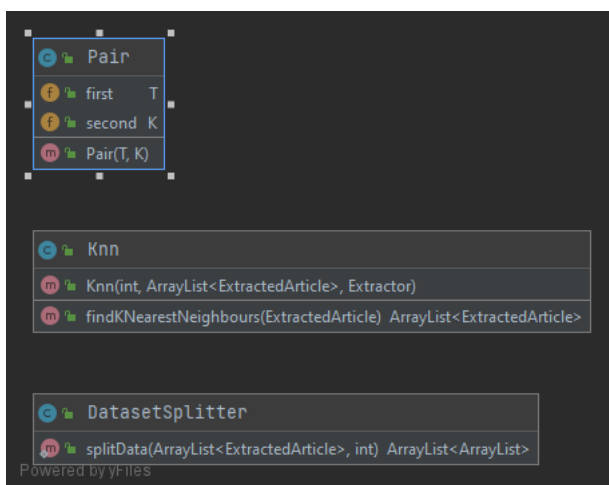
Pakiet knn udostępnia algorytm $k - NN$. Pakiet knn zaprezentowano na rysunku 4.1.4 na stronie 8.

4.1.5. main

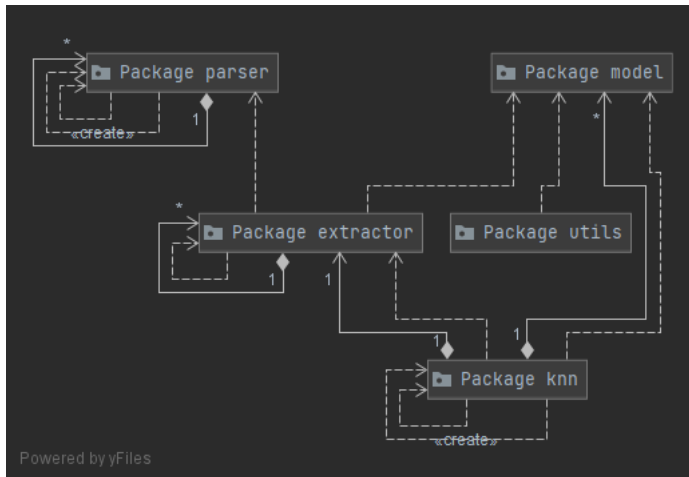
Pakiet main stanowi wejście, oraz implementuje logikę CLI. Pakiet main zaprezentowano na rysunku 4.1.5 na stronie 9.

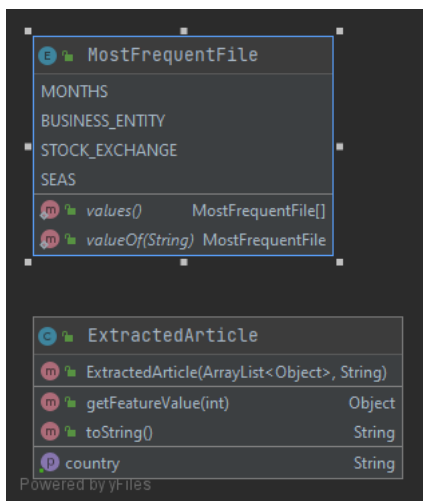
Rysunek 4. Pakiet features

Rysunek 5. Pakiet knn

Rysunek 6. Pakiet main

Rysunek 7. Pakiet model

4.1.6. model

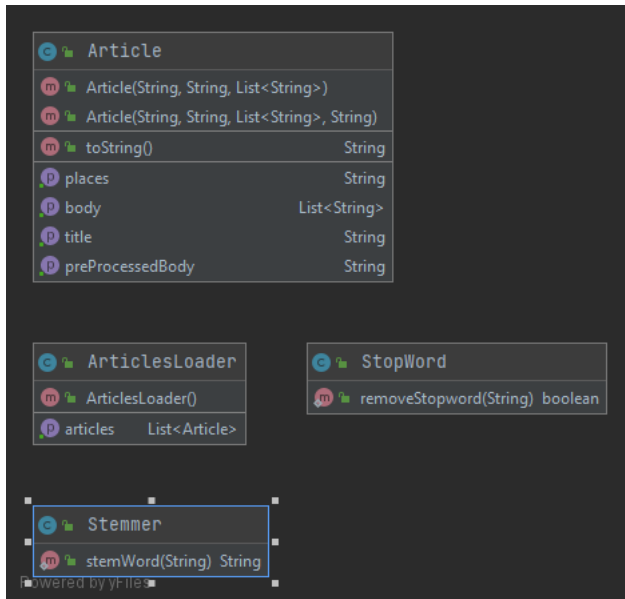
Pakiet model dostarcza model danych dla artykułu reprezentowanego jako wektor cech oraz pozostałe wymagane modele danych. Pakiet model zaprezentowano na rysunku 4.1.6 na stronie 9.

4.1.7. parser

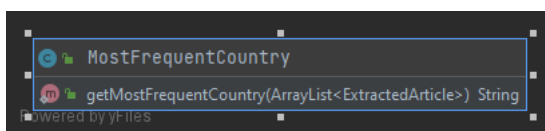
Pakiet parser udostępnia metody odpowiedzialne za przygotowanie tekstu przed ekstrakcją cech. Pakiet parser zaprezentowano na rysunku 4.1.7 na stronie 10.

4.1.8. utils

Pakiet utils udostępnia narzędziowe metody wykorzystywane przez pozostałe pakiety. Pakiet utils zaprezentowano na rysunku 4.1.8 na stronie 10.

Rysunek 8. Pakiet parser

Rysunek 9. Pakiet utils

4.2. Prezentacja wyników, interfejs użytkownika

4.2.1. Interfejs użytkownika

Interfejs użytkownika jest w formie tekstowej. Poniżej pokazano przykładowe uruchomienie programu przy udziale zbioru treningowego *60proc*, siedmiu sąsiadów, do klasyfikacji wykorzystano wszystkie kraje, oraz użyto wszystkich cech opisanych wyżej.

Okresl procent zbioru treningowego:

60

Okresl ilosc sasiadow KNN:

17

Wybierz interesujące kraje:

0. Wszystkie

1. USA

2. UK

3. Japan

4. Canada

5. West-Germany

6. France

Y. Przejdź dalej

0

Wybierz interesujące metryki:

0. Wszystkie
1. TotalWordsNumber
2. unitType
3. shortWords
4. middleWords
5. longWords
6. mostCommonYear
7. mostFrequentWordMonth
8. mostFrequentWordBusinessEntity
9. mostFrequentStockExchange
10. mostFrequentSea
11. numberOfPrices
12. uniqueWordsNumber
Y. Przejdź dalej
0
loading...

Wynik wygenerowany przez program będzie następujący:

Dla usa -----
Dokladnosc: 0.766563241467421
Precyzja: 0.789354044326577
Czulosc: 0.9643601018282805
F1: 0.8681249999999999

Dla uk -----
Dokladnosc: 0.766563241467421
Precyzja: 0.165
Czulosc: 0.0889487870619946
F1: 0.11558669001751312

Dla japan -----
Dokladnosc: 0.766563241467421
Precyzja: 0.5
Czulosc: 0.0
F1: 0.0

Dla canada -----
Dokladnosc: 0.766563241467421
Precyzja: 0.5
Czulosc: 0.0
F1: 0.0

Dla west-germany -----
Dokladnosc: 0.766563241467421

k	accuracy
1	0.7578
2	0.7281
5	0.7618
7	0.7717
10	0.7306
15	0.7826
20	0.7799
25	0.7941
50	0.7921
100	0.7841

Tabela 1. Tabela przedstawiająca zależność dokładności od ilości sąsiadów

Precyzja: 0.5

Czulosc: 0.0

F1: 0.0

Dla france _____

Dokladnosc: 0.766563241467421

Precyzja: 0.5

Czulosc: 0.0

F1: 0.0

5. Wyniki klasyfikacji dla różnych parametrów wejściowych

5.1. Wpływ ilości sąsiadów

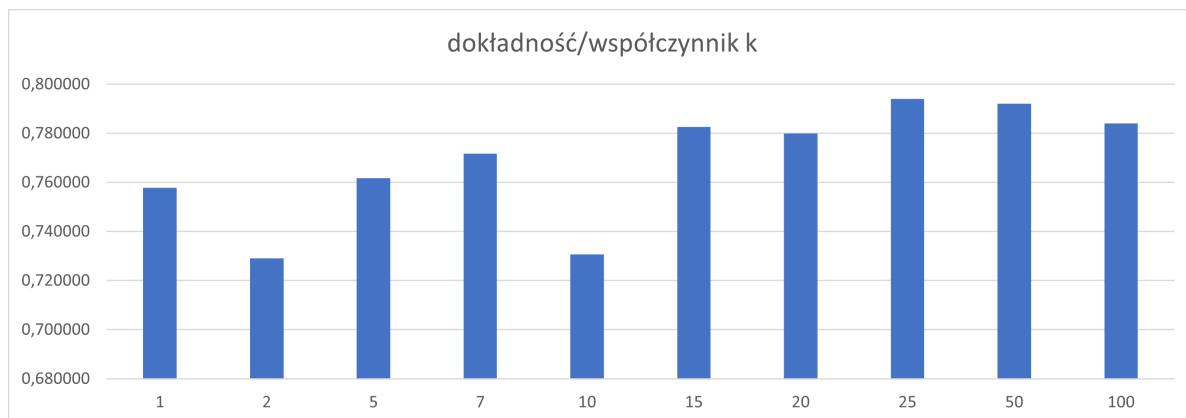
Wykonano obliczenia dla dziesięciu wartości ilości sąsiadów z wykorzystaniem metryki euklidesowej oraz podziałem zbioru uczącego 60/40. Wykres na stronie 13 przedstawia wyniki obliczeń. Wyniki zawarto w tabeli na stronie 12.

5.2. Wpływ proporcji podziału zbioru uczącego

Wykonano obliczenia dla pięciu podziału zbioru uczącego z wykorzystaniem metryki euklidesowej oraz ilości sąsiadów 25. Wykres na stronie 13 przedstawia wyniki obliczeń. Wyniki zawarto w tabeli na stronie 13.

5.3. Wpływ metryki

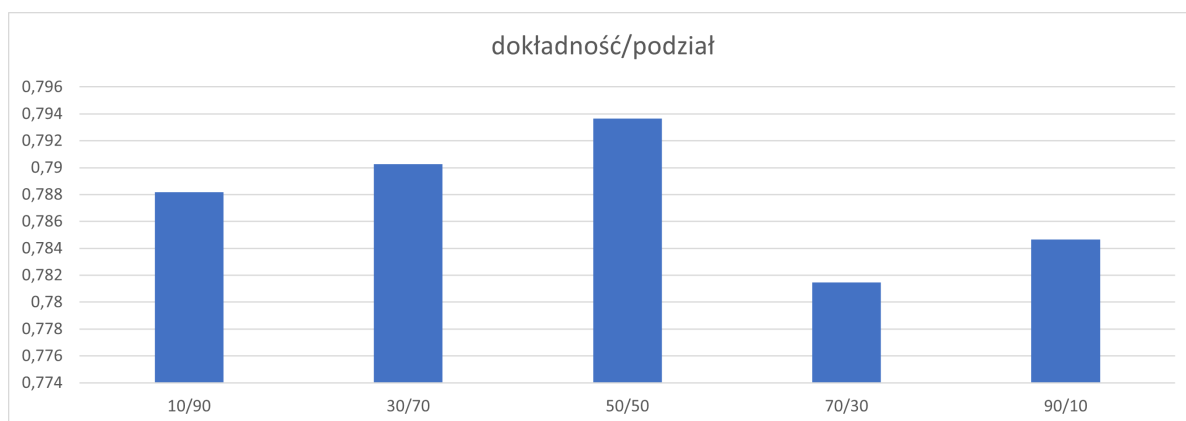
Wykonano obliczenia dla trzech metryk z ilością sąsiadów $k = 25$ oraz podziale zbioru uczącego 60/40. Wykres na stronie 14 przedstawia wyniki obliczeń. Wyniki zawarto w tabeli na stronie 13.

Rysunek 10. Wykres przedstawiający zależność dokładności od ilości sąsiadów

proporcja podziału	accuracy
10/90	0.7882
30/70	0.7903
50/50	0.7937
70/30	0.7815
90/10	0.7847

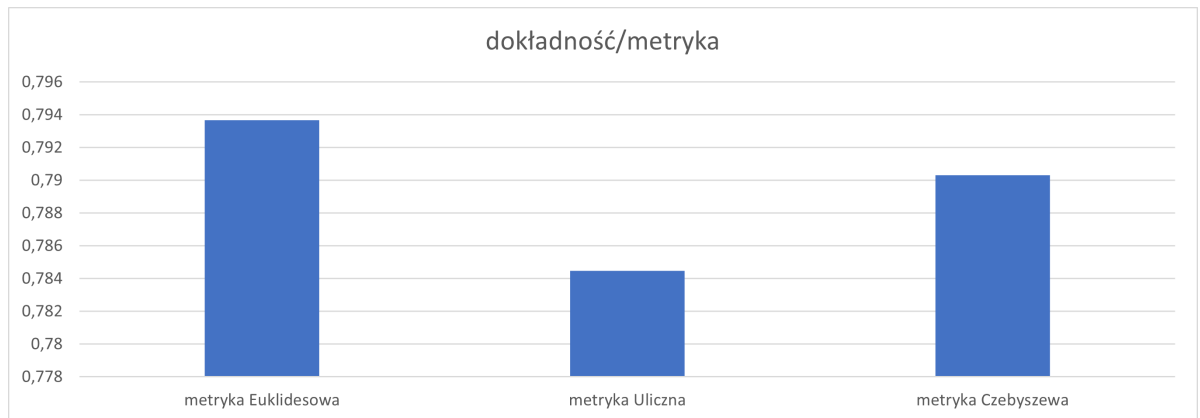
Tabela 2. Tabela przedstawiająca zależność dokładności od podziału zbioru uczącego

Rysunek 11. Wykres przedstawiający zależność dokładności od podziału zbioru uczącego

metryka	accuracy
Euklidesowa	0.7934
Uliczna	0.7844
Czebyszewa	0.7903

Tabela 3. Tabela przedstawiająca zależność dokładności od metryki odległości

Rysunek 12. Wykres przedstawiający zależność dokładności od metryki odległości

	cechy 1,2,5,9	cechy 9,10,11,12	cechy 5,6,7,8	cechy 1,2,3,4
dokładność	0.7934	0.7916	0.7848	0.7735
precyzja	0.5490	0.5486	0.5454	0.3568
czułość	0.1667	0.1667	0.1740	0.1714
f1	0.1475	0.1473	0.1609	0.1597

Tabela 4. Tabela przedstawiająca wyniki pierwszego zestawu cech. Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 60/40, $k = 25$.

5.4. Wpływ poszczególnych cech

5.4.1. Pierwszy zestaw cech

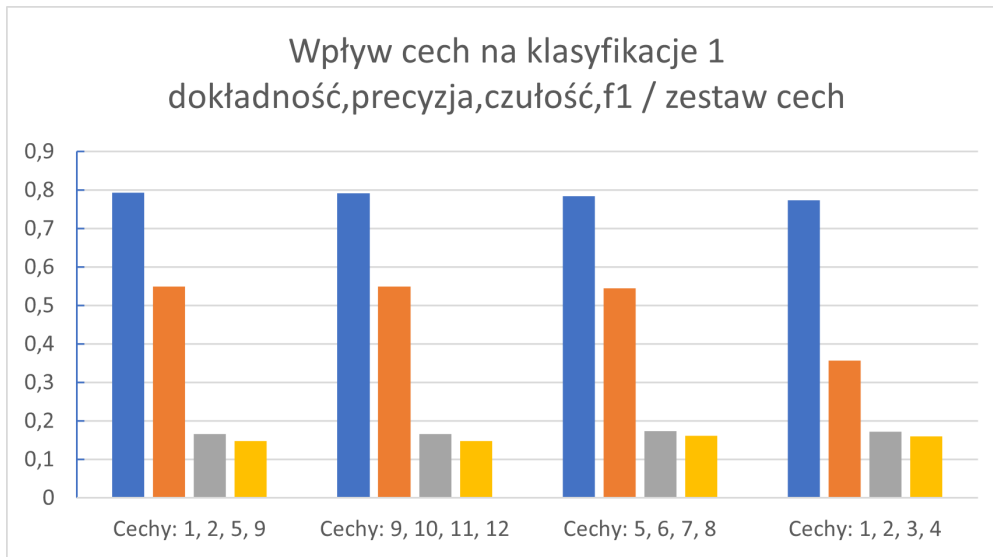
Miary precyzji, czułości oraz f1 podano jako średnią ze wszystkich klas. Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 60/40, $k = 25$ oraz metrykę euklidesową. Wyniki zawarto w tabeli na stronie 14. Wykres na stronie 15 przedstawia wyniki.

5.4.2. Drugi zestaw cech

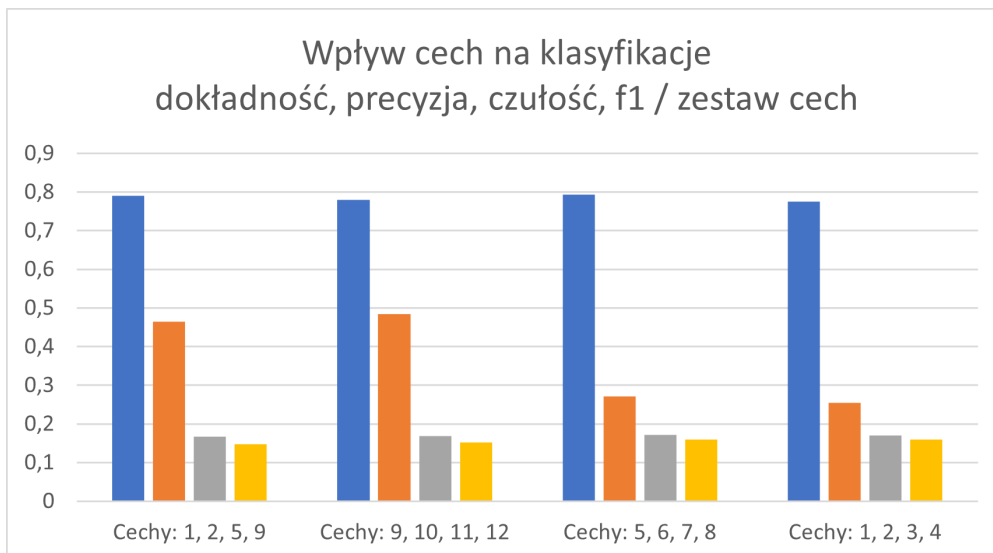
Miary precyzji, czułości oraz f1 podano jako średnią ze wszystkich klas. Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 40/60, $k = 10$ oraz metrykę euklidesową. Wyniki zawarto w tabeli na stronie 14. Wykres na stronie 15 przedstawia wyniki.

	cechy 1,2,5,9	cechy 9,10,11,12	cechy 5,6,7,8	cechy 1,2,3,4
dokładność	0.7902	0.7790	0.7925	0.7750
precyzja	0.4650	0.4845	0.2712	0.2548
czułość	0.1667	0.1683	0.1724	0.1703
f1	0.1471	0.1521	0.1601	0.1590

Tabela 5. Tabela przedstawiająca wyniki drugiego zestawu cech. Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 40/60, $k = 10$.

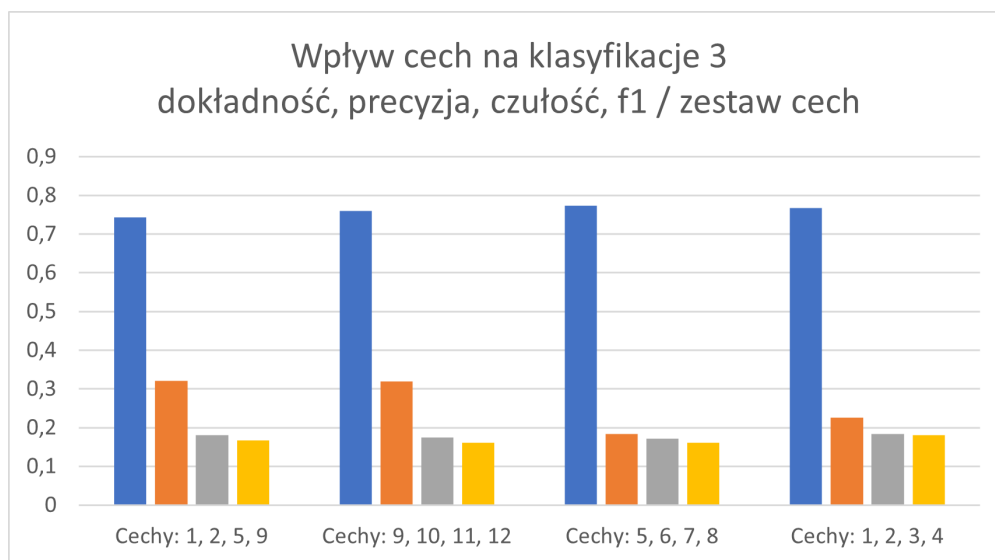
Rysunek 13. Wykres przedstawiający zależność dokładności od metryki odległości.
Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 60/40, $k = 25$.

Rysunek 14. Wykres przedstawiający zależność dokładności od metryki odległości.
Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 40/60, $k = 10$.

	cechy 1,2,5,9	cechy 9,10,11,12	cechy 5,6,7,8	cechy 1,2,3,4
dokładność	0.7439	0.7598	0.7737	0.7665
precyzja	0.3215	0.3193	0.1842	0.2257
czułość	0.1808	0.1743	0.1716	0.1831
f1	0.668 1	0.1618	0.1607	0.1809

Tabela 6. Tabela przedstawiająca wyniki drugiego zestawu cech. Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 20/80, $k = 3$.

Rysunek 15. Wykres przedstawiający zależność dokładności od metryki odległości. Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 20/80, $k = 3$.

5.4.3. Trzeci zestaw cech

Miary precyzji, czułości oraz f1 podano jako średnią ze wszystkich klas. Parametry wejściowe ustawiono jako: podział 20/80, $k = 3$ oraz metrykę euklidesową. Wyniki zawarto w tabeli na stronie 16. Wykres na stronie 16 przedstawia wyniki.

6. Dyskusja, wnioski

Dokładne interpretacje uzyskanych wyników w zależności od parametrów klasyfikacji opisanych w punktach 3.-8 opisu Projektu 1. Szczególnie istotne są wnioski o charakterze uniwersalnym, istotne dla podobnych zadań. Omówić i wyjaśnić napotkane problemy (jeśli były). Każdy wniosek/problem powinien mieć poparcie w przeprowadzonych eksperymentach (odwołania do konkretnych wyników: wykresów, tabel).

Dla końcowej oceny jest to najważniejsza sekcja sprawozdania, gdyż prezentuje poziom zrozumienia rozwiązywanego problemu.

** Możliwości kontynuacji prac w obszarze systemów rozpoznawania,

zwłaszcza w kontekście pracy inżynierskiej, magisterskiej, naukowej, itp. **

Sekcja uzupełniona jako efekt zadania Tydzień 06 wg Harmonogramu Zajęć na WIKAMP KSR.

7. Braki w realizacji projektu 1.

Wymienić wg opisu Projektu 1. wszystkie niezrealizowane obowiązkowe elementy projektu, ewentualnie podać merytoryczne (ale nie czasowe) przyczyny tych braków.

Literatura

- [1] R. Tadeusiewicz: Rozpoznawanie obrazów, PWN, Warszawa, 1991.
- [2] A. Niewiadomski, Methods for the Linguistic Summarization of Data: Applications of Fuzzy Sets and Their Extensions, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa, 2008.

Literatura zawiera wyłącznie źródła recenzowane i/lub o potwierdzonej wiarygodności, możliwe do weryfikacji i cytowane w sprawozdaniu.